

บทความทางวิชาการ

เรื่อง

สถานการณ์ของประเทศกัมพูชาที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย

เรียบเรียงโดย

สัมนนาที่ ๑๐

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

พ.ศ. ๒๕๖๙

บทความวิชาการ

เรื่อง สถานการณ์ของประเทศกัมพูชาที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย

สัปดาห์ที่ ๑๐

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งวิเคราะห์ความขัดแย้งชายแดนไทย-กัมพูชาในบริบทความมั่นคงร่วมสมัย ผ่านกรอบการวิเคราะห์ห้ามิติ ได้แก่ การเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยา รวมถึง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่ามิติด้านการเมือง เป็นปัจจัยตั้งต้นที่กำหนดทิศทางของความขัดแย้ง โดยโครงสร้างอำนาจทางการเมืองภายในกัมพูชา และการใช้กระแสนิยมได้ยกระดับประเด็นชายแดนจากกรอบการจัดการทางการทูตไปสู่สัญลักษณ์ของอธิปไตย ส่งผลให้ความตึงเครียดขยายไปยังมิติอื่นอย่างเป็นลำดับ บทความนี้เสนอว่าประเทศไทย ควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการความขัดแย้งในมิติการเมืองเป็นศูนย์กลาง ควบคู่กับการใช้กำลัง อำนาจแห่งชาติด้านอื่นอย่างสมดุล เพื่อควบคุมการยกระดับความตึงเครียดและรักษาพื้นที่การเจรจา ในระยะยาว

คำสำคัญ: ความขัดแย้งชายแดนไทย-กัมพูชา; ความมั่นคงแห่งชาติ; มิติการเมือง; การบริหารจัดการ ความขัดแย้ง; ความมั่นคงร่วมสมัย

Abstract

This article analyzes the Thailand-Cambodia border conflict in the context of contemporary security using a five-dimensional framework. The findings indicate that the political dimension is the primary driver, as Cambodia's centralized political structure and use of nationalism have elevated border issues into symbols of sovereignty, generating spillover effects across other domains. The article argues that Thailand should prioritize political conflict management while balancing other instruments of national power to control escalation and sustain long-term dialogue.

Keywords: Thailand-Cambodia Border Conflict; National Security; Political Dimension; Conflict Management; Contemporary Security

บทนำ

ความขัดแย้งชายแดนไทย-กัมพูชาเป็นประเด็นด้านความมั่นคงที่สะท้อนความเชื่อมโยงระหว่าง การเมืองภายใน โครงสร้างอำนาจของรัฐ และพฤติกรรมด้านนโยบายความมั่นคงในระดับระหว่างประเทศ อย่างชัดเจน ความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศเพื่อนบ้านซึ่งดำเนินมาอย่างยาวนานบนพื้นฐานของ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการพึ่งพากันตามแนวชายแดน มีลักษณะผันแปรไปตามบริบท ทางการเมืองและการยกระดับประเด็นอธิปไตย โดยในช่วงช่วงปรากฏถึงความร่วมมือและความตึงเครียด ควบคู่กันไป บทความนี้มุ่งวิเคราะห์สถานการณ์ความขัดแย้งชายแดนไทย-กัมพูชาในบริบทความมั่นคง ร่วมสมัย โดยใช้กรอบการพิจารณาในห้ามิติหลัก ได้แก่ ด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคมและ จิตวิทยา รวมถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ มิติด้านการเมืองถูกพิจารณา เป็นจุดตั้งต้นสำคัญในการทำความเข้าใจพลวัตของความขัดแย้งและการขยายตัวของผลกระทบไปสู่มิติอื่น ในลำดับถัดไป

เนื้อเรื่อง

สถานการณ์การเมืองภายในประเทศกัมพูชาที่มีลักษณะการรวมศูนย์อำนาจของรัฐบาล^๑ การจำกัด บทบาทฝ่ายค้าน และการใช้กระแสดินนิยมเป็นเครื่องมือเสริมสร้างความชอบธรรมของผู้นำ ซึ่งส่งผล กระทบโดยตรงต่อความสัมพันธ์ระดับทวิภาคีกับประเทศไทยและเสถียรภาพตามแนวชายแดน อธิบายได้ จากการที่รัฐบาลกัมพูชาใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมควบคุมเสียงวิจารณ์และฝ่ายเห็นต่าง ทำให้การกำหนดนโยบายด้านความมั่นคงมีลักษณะรวมศูนย์การตัดสินใจและโน้มเอียงไปสู่ท่าทีแข็งกร้าว ต่อประเด็นอธิปไตยและชายแดนอย่างต่อเนื่อง หลักฐานที่ปรากฏ ได้แก่ การเพิกถอนสัญชาติผู้ถูกตัดสิน ว่ากบฏ (Reuters, 2025, Online) และการจับกุมผู้วิจารณ์รัฐบาล (Human Rights Watch, 2025, Online) ซึ่งสอดคล้องกับการยกระดับความตึงเครียดบริเวณชายแดนจากการสะสมกำลังทหารและ การซ้อมรบ จนนำไปสู่การที่ประเทศไทยประกาศระงับข้อตกลงสันติภาพภายหลังทหารได้รับบาดเจ็บ จากทุ่นระเบิด (BBC, 2025, Online) แม้ฝ่ายกัมพูชาจะพยายามใช้ความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ นอกภูมิภาคเพื่อส่งสัญญาณความมุ่งมั่นด้านสันติภาพ (The Nation, 2025, Online) แต่การปะทะที่ ทวีความเข้มข้นขึ้นในเวลาต่อมากลับสะท้อนถึงข้อจำกัดของกลไกทางการทูตในการควบคุมความขัดแย้ง

^๑ รัฐบาลกัมพูชา ภายใต้การนำของพรรคประชาชนกัมพูชา (Cambodian People's Party : CPP) ใช้อำนาจรวมศูนย์ผ่านการควบคุม สถาบันหลักของรัฐ ได้แก่ ศาล ระบบเลือกตั้ง กองกำลังความมั่นคง และสื่อมวลชน โดยอำนาจทางการเมืองกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มผู้นำ แม้จะมี การถ่ายโอนตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจาก ฮุน เซน ไปยัง ฮุน มาเนต ก็ตาม ส่งผลให้กลไกตรวจสอบถ่วงดุลอ่อนแอ และเปิดช่องให้รัฐบาลใช้ กฎหมายและกลไกของรัฐจำกัดฝ่ายค้านและผู้วิจารณ์

โดยเฉพาะเมื่อการสู้รบในแนวรบสำคัญรุนแรงขึ้นอย่างชัดเจน (ผู้จัดการออนไลน์, ๒๕๖๘, ออนไลน์) สถานการณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการผูกโยงความชอบธรรมทางการเมืองเข้ากับประเด็นอธิปไตยและชายแดนได้ลดทอนพื้นที่การประนีประนอม เพิ่มต้นทุนของการคลี่คลายข้อพิพาท และเปิดทางให้ความขัดแย้งขยายตัวไปสู่มิติอื่น ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ชายแดนได้รับผลกระทบโดยตรงทั้งด้านความปลอดภัย เศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ ตอกย้ำว่าความขัดแย้งชายแดนไทย-กัมพูชาไม่ได้เป็นเพียงประเด็นทางการเมืองระหว่างรัฐ หากแต่มีนัยต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศในภาพรวม และกลายเป็นปัจจัยเร่งสำคัญที่ผลักดันให้ความขัดแย้งเคลื่อนจากมิติการเมืองไปสู่การตอบสนองในมิติทางทหารอย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากมิติการเมืองแล้ว ความตึงเครียดตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาสะท้อนว่ามิติทางการทหารได้กลายเป็นผลลัพธ์โดยตรงของแรงกดดันด้านความมั่นคงที่สะสมจากความขัดแย้งเชิงการเมืองและอธิปไตย ภายใต้บริบทดังกล่าว กองทัพไทยจึงมีความจำเป็นต้องยกระดับความพร้อมรบและปรับรูปแบบการปฏิบัติจากการเฝ้าระวังตามปกติไปสู่การเตรียมการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการป้องกันประเทศ โดยมุ่งทั้งการป้องปรามไม่ให้ฝ่ายตรงข้ามประเมินสถานการณ์ผิดพลาดและการควบคุมระดับความรุนแรงไม่ให้บานปลายจนกระทบต่อเสถียรภาพโดยรวมของรัฐ หลักฐานเชิงประจักษ์ปรากฏจากการเผชิญหน้าในพื้นที่ทับซ้อนและความเคลื่อนไหวทางทหารที่ผิดปกติ^๒ (อัมรินทร์, ๒๕๖๘, ออนไลน์; ท็อปนิวส์, ๒๕๖๘, ออนไลน์) รวมถึงกรณีทหารไทยประสบเหตุเหยียบกับระเบิดในพื้นที่ชายแดนเมื่อกลางปี พ.ศ.๒๕๖๘ ซึ่งเป็นชนวนให้เกิดมาตรการตอบโต้และการปะทะเป็นระยะทั้งทางบกและทางอากาศ (ไทยพีบีเอส, ๒๕๖๘, ออนไลน์) แม้ต่อมาทั้งสองประเทศจะลงนามข้อตกลงหยุดยิงในช่วงปลายปี พ.ศ.๒๕๖๘ (Reuters, 2025, Online) แต่การเสริมกำลังของฝ่ายกัมพูชาตลอดแนวชายแดนยังคงดำเนินอยู่ ส่งผลให้บรรยากาศความสงบมีลักษณะเปราะบาง (TNN, 2026, Online) สถานการณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการยกระดับความพร้อมรบของกองทัพไทยมิได้เป็นเพียงการตอบสนองต่อภัยคุกคามเฉพาะหน้า หากแต่เป็นส่วนหนึ่งของการบูรณาการกำลังอำนาจแห่งชาติด้านทหารเข้ากับกรอบยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงเพื่อรักษาอธิปไตย ลดความเสี่ยงจากการปะทะซ้ำ และควบคุมระดับความตึงเครียดในภาพรวม ซึ่งตอกย้ำให้เห็นว่าความขัดแย้งเชิงการเมืองได้แปรสภาพเป็นแรงกดดันทางการทหารอย่างเป็นระบบ และเป็นกลไกสำคัญที่ส่งผ่านผลกระทบไปยังมิติอื่นของความมั่นคงของรัฐในลำดับถัดไป

^๒ ความเคลื่อนไหวทางทหารที่ผิดปกติ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางทหารที่มีระดับความถี่ ขนาด หรือรูปแบบแตกต่างไปจากกิจวัตรปกติ ในช่วงที่ไม่มีการสู้รบ เช่น การเสริมกำลังพลหรือยุทโธปกรณ์ การเคลื่อนย้ายหน่วยรบเข้าใกล้พื้นที่อ่อนไหว การลาดตระเวนถี่ขึ้น หรือการซ้อมรบใกล้แนวชายแดน เป็นต้น

ความตึงเครียดตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาและการปะทะระหว่างกองทัพของทั้งสองประเทศ ได้กลายเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยมีแนวโน้มขยายผลกระทบจากพื้นที่ชายแดนไปสู่เศรษฐกิจระดับประเทศ หากสถานการณ์ความไม่มั่นคงยังคงยืดเยื้อ ความขัดแย้งดังกล่าวส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหลักหยุดชะงัก ทั้งการค้าชายแดน การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการท่องเที่ยว การเดินทางข้ามแดนที่ไม่สะดวก ความเสี่ยงด้านความมั่นคงที่เพิ่มขึ้น และความไม่แน่นอนของนักลงทุน ล้วนบั่นทอนปริมาณการค้าและความเชื่อมั่นทางธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ (Bangkok Post, 2025, Online) ขณะเดียวกัน ต้นทุนโลจิสติกส์เพิ่มสูงขึ้นจากการเบี่ยงเส้นทางและกระบวนการตรวจสอบที่เข้มงวด ส่งผลให้ห่วงโซ่อุปทานที่พึ่งพาวัตถุดิบจากกัมพูชาต้องหยุดชะงักลง (ASEAN+3 Macroeconomic Research Office, 2025, Online) ดังนั้น เมื่อพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจจากความขัดแย้งชายแดนมิได้จำกัดอยู่เฉพาะพื้นที่ปะทะ หากแต่มีลักษณะเชิงโครงสร้างที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในวงกว้าง สำหรับประเทศไทยแม้ศูนย์กลางการท่องเที่ยวหลักจะอยู่ห่างไกลจากพื้นที่ความขัดแย้ง แต่ความล่าช้าในห่วงโซ่อุปทานและการชะลอตัวของการค้าชายแดนสามารถส่งแรงกระเพื่อมไปยังภาคอุตสาหกรรมทั่วประเทศ โดยเฉพาะธุรกิจที่พึ่งพาตลาดหรือวัตถุดิบจากประเทศกัมพูชา ขณะเดียวกัน ชุมชนชายแดนต้องเผชิญผลกระทบโดยตรงและฉับพลัน ทั้งรายได้ที่ลดลง การปิดกิจการ และการบริโภคที่ซบเซา สถานการณ์ความขัดแย้งและผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจึงสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ความมั่นคงชายแดนและความมั่นคงทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่เชื่อมโยงกันอย่างแยกไม่ออก และหากรัฐไม่สามารถฟื้นฟูเสถียรภาพตามแนวชายแดนได้อย่างทันท่วงที ความเสียหายทางเศรษฐกิจอาจขยายจากระดับท้องถิ่นสู่ระดับประเทศ ส่งผลกระทบต่อการลงทุน ภาคการผลิต และคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว

ความขัดแย้งชายแดนไทย-กัมพูชาไม่เพียงส่งผลต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังสร้างแรงสั่นสะเทือนอย่างลึกซึ้งต่อสภาพจิตใจของประชาชนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ โดยฝ่ายกัมพูชาได้กล่าวหาว่าประเทศไทยใช้ “สงครามจิตวิทยา” ด้วยการเปิดเสียงคล้ายเสียงฝีเท้าผ่านลำโพงตามแนวชายแดน ซึ่งตามรายงานของ *The Guardian* (2025, Online) ถูกวิจารณ์ว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเป็นประเด็นระหว่างประเทศที่เพิ่มความวิตกกังวลให้ชาวบ้านในพื้นที่ใกล้แนวปะทะ (และเป็นแรงกดดันทางการทูตต่อไทย) ความเคลื่อนไหวนี้ประสานกับคำร้องของเครือข่ายประชาสังคมที่เรียกร้องให้มีการสอบสวนกรณีอ้างว่าแรงงานหญิงชาวกัมพูชาถูกทหารพรานไทยข่มขืนในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๘ ซึ่งทำให้สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนถูกยกระดับไปสู่เวทีระหว่างประเทศ (มติชน, ๒๕๖๘, ออนไลน์) ในอีกด้านหนึ่ง ผลจากการปะทะอย่างต่อเนื่องจนถึงต้นปี พ.ศ.๒๕๖๘ ก่อให้เกิดการพลัดถิ่นและการอพยพของประชาชนออกจากที่อยู่อาศัยเดิม ซึ่งส่งผลกระทบต่อโครงสร้างชุมชนและ

สภาพจิตใจของประชาชนในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งความเครียดเรื้อรังและความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตประจำวันซึ่งสะท้อนผ่านการเคลื่อนไหวของกลุ่มอาสาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบตามแนวชายแดน (TNN, 2026, ออนไลน์) ข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุขของไทยระบุว่า จากการประเมินสุขภาพจิตของประชาชนในพื้นที่ผลกระทบชายแดนประมาณ ๑๓๐,๐๐๐ คน พบว่าราว ๑,๒๐๐ คน มีระดับความเครียดสูงและเสี่ยงต่อการทำร้ายตัวเอง (เอชโพกัส, ๒๕๖๘, ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์ของสำนักพิมพ์ Dovepress โดย Taylor & Francis Group (Nuh AY, 2025, Online) ที่ชี้ว่าผู้พลัดถิ่นจากความขัดแย้งในบางพื้นที่มีอัตราซึมเศร้า วิตกกังวล และ PTSD สูงอย่างมีนัยสำคัญ โดยผลการศึกษาหนึ่งในกลุ่มผู้พลัดถิ่นในประเทศโซมาเลียพบอัตราซึมเศร้าร้อยละ ๖๓.๔ วิตกกังวลร้อยละ ๕๓ และ PTSD^๓ ร้อยละ ๓๘.๒ ซึ่งสะท้อนภาวะด้านสุขภาพจิตในประชากรที่เผชิญเหตุความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ผลกระทบในระดับจิตวิทยานี้ตอกย้ำว่าความขัดแย้งชายแดนไม่ได้เป็นปัญหาทางการเมืองหรือการทหารเพียงด้านเดียว แต่ยังเกี่ยวพันกับโครงสร้างสังคมและความรู้สึกพื้นฐานของคนทั่วไปที่ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนและความหวาดกลัวต่ออนาคต ซึ่งปรากฏการณ์ซึ่งไม่อาจละเลยได้ในการประเมินผลกระทบโดยรวมและการออกแบบนโยบายเพื่อเยียวยาชุมชนอย่างแท้จริง

ความมั่นคงของรัฐในบริบทความขัดแย้งชายแดนไทย-กัมพูชาได้ขยายจากมิติทางกายภาพ^๔ ไปสู่มิติด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลซึ่งทำหน้าที่เป็นฐานสำคัญของกำลังอำนาจแห่งชาติในยุคดิจิทัล เนื่องจากเป็นระบบที่รองรับการบริหารรัฐ การสื่อสารสาธารณะ ระบบพลังงาน และกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยรวม ความเปราะบางของโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลดังกล่าวปรากฏชัดผ่านสถานการณ์อาชญากรรมไซเบอร์ในกัมพูชา ซึ่งได้พัฒนาเป็นภัยคุกคามข้ามพรมแดนต่อความมั่นคงทางไซเบอร์ของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อเผยแพร่ข้อมูลบิดเบือนและโจมตีโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของไทย (กรุงเทพธุรกิจ, ๒๕๖๘, ออนไลน์) ตัวอย่างที่ปรากฏ ได้แก่ การใช้บอทและบัญชีปลอมปล่อยข่าวเท็จ อาทิ การกล่าวอ้างว่ามีการยิงเครื่องบิน F-16 หรือยึดคืนพื้นที่ชายแดน ควบคู่กับการโจมตีแบบ DDoS จำนวนมหาศาลต่อเว็บไซต์ภาครัฐและเอกชนไทย ซึ่งมีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอาชญากรรม

^๓ PTSD ย่อมาจาก Post-Traumatic Stress Disorder คือ โรคเครียดหลังเหตุการณ์สะเทือนใจ ซึ่งเป็นภาวะทางจิตที่เกิดขึ้นหลังบุคคลเผชิญเหตุการณ์รุนแรงหรือคุกคามความปลอดภัยอย่างรุนแรง โดยอาจทำให้เกิดการหวาดกลัวถึงเหตุการณ์ซ้ำ ๆ และส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตประจำวัน

^๔ มิติทางกายภาพ ในที่นี้หมายถึง พื้นที่ชายแดน เส้นเขตแดน การเคลื่อนที่ทหาร โครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น ในที่นี้ การขัดแย้งทางในมิติทางกายภาพ อาทิ การปะทะตามแนวชายแดน การวางกำลัง และการใช้ทุนระเบิด

“Scambodia” และการตรวจค้นแหล่งปฏิบัติการที่ตรวจยึดอุปกรณ์และซิมการ์ดต่างประเทศจำนวนมาก ซึ่งใช้สนับสนุนการหลอกลวงทางออนไลน์ (Fresh News, 2025, Online) เหตุการณ์ดังกล่าวสะท้อนว่า อาชญากรรมไซเบอร์มิได้เป็นเพียงปัญหาด้านเทคนิคหรืออาชญากรรมทั่วไป หากแต่เป็นภัยคุกคามเชิงโครงสร้างที่สามารถถูกใช้เป็นเครื่องมือในการโจมตีโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ บ่อนทำลายความเชื่อมั่นของสังคม และลดทอนศักยภาพของรัฐในการควบคุมสถานการณ์ สอดคล้องกับการประเมินของ World Economic Forum ที่ระบุว่า “ข้อมูลบิดเบือน” และ “สงครามไซเบอร์” เป็นภัยคุกคามสำคัญในบริษัท ความมั่นคงร่วมสมัย ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องยกระดับความมั่นคงไซเบอร์ในฐานะประเด็นความมั่นคงแห่งชาติ โดยหน่วยงานหลักด้านไซเบอร์ เช่น ThaiCERT สกมช. และ NCSA ต้องเพิ่มมาตรการเฝ้าระวังการโจมตีหลากหลายรูปแบบ และเร่งผลักดันความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อสร้างมาตรฐานความมั่นคงดิจิทัลร่วมกันอย่างเป็นระบบอันจะสามารถรับมือกับภัยคุกคามข้ามพรมแดนได้ในระยะยาว (กรุงเทพธุรกิจ, ๒๐๒๕, ออนไลน์)

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ความขัดแย้งชายแดนไทย-กัมพูชาในทุกมิติ เห็นได้อย่างชัดเจนว่า มิติด้านการเมืองเป็นปัจจัยตั้งต้นที่ส่งผลกระทบสูงสุดและเป็นตัวกำหนดทิศทางการขยายตัวของความขัดแย้งไปยังมิติอื่นอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องกำหนดการตอบสนองโดยยึดการบริหารจัดการมิติการเมืองและการทูตเป็นศูนย์กลางตั้งแต่ระดับนโยบาย เนื่องด้วยโครงสร้างอำนาจทางการเมืองภายในกัมพูชาที่มีลักษณะรวมศูนย์ การจำกัดบทบาทฝ่ายค้าน และการใช้กระแสชาตินิยมเพื่อสร้างความชอบธรรมของผู้นำ ได้ยกระดับประเด็นอธิปไตยและชายแดนจากข้อพิพาทเชิงเทคนิคไปเป็นประเด็นทางการเมืองภายในประเทศ ส่งผลให้การตัดสินใจด้านความมั่นคงมีแนวโน้มแข็งกร้าวและลดพื้นที่การประนีประนอม หากประเทศไทยตอบสนองต่อสถานการณ์ดังกล่าวด้วยมาตรการทางทหารเพียงด้านเดียว ย่อมเสี่ยงต่อการถูกดึงเข้าสู่พลวัตทางการเมืองภายในของฝ่ายตรงข้าม และเพิ่มต้นทุนของความขัดแย้งในระยะยาว ทั้งนี้ ประสบการณ์ที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยสามารถใช้การทูตเชิงรุกและกลไกพหุภาคีเพื่อลดระดับความตึงเครียดชายแดนได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังจะเห็นได้จากการถอดบทเรียนกรณีข้อพิพาทปราสาทพระวิหาร ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการใช้กรอบอาเซียนและ

^๔ Scambodia เป็นคำผสมระหว่างคำว่า Scammer (นักต้มตุ๋น) และ Cambodia (กัมพูชา) ใช้เรียกปรากฏการณ์เครือข่ายหลอกลวงออนไลน์ที่มีฐานปฏิบัติการในกัมพูชา ซึ่งมุ่งหลอกลวงเหยื่อจากนานาชาติให้เปิดเผยข้อมูลหรือโอนเงินผ่านช่องทางดิจิทัล สะท้อนถึงความท้าทายของภาครัฐกัมพูชาในการกำกับดูแลและควบคุมอาชญากรรมไซเบอร์

^๖ ข้อพิพาทเชิงเทคนิค (Technical Disputes) ในบริบทนี้คือข้อพิพาทเชิงเทคนิคในประเด็นชายแดน หมายถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเลข พิกัด แผนที่ หรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่นักวิชาการหรือเจ้าหน้าที่เฉพาะทาง เช่น กรมแผนที่ทหาร นำมาถกกัน ในบทความต้องการสื่อว่าเรื่องพิกัดเขตแดน ตามความเป็นจริงควรแก้ด้วยตัวเลขและแผนที่ หากแต่กลับถูกนำมาขยายผลให้กลายเป็นเรื่องการเมืองและความเกลียดชังแทน

การสื่อสารระดับผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งในการควบคุมสถานการณ์และลดความเสี่ยงจากการปะทะโดยตรง (The Standard, 2024, Online) รวมถึงแนวทางการรักษาช่องทางการสื่อสารผ่านกลไกทวิภาคีระหว่างฝ่ายทหารและการทูตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยจำกัดไม่ให้เกิดการเผชิญหน้าขยายตัวเป็นความขัดแย้งเต็มรูปแบบ (MCOT News, 2023, Online) โดยการบูรณาการมาตรการทางการทูตควบคู่ไปกับการป้องปรามทางทหารเช่นนี้ ไม่เพียงแต่จะช่วยลดอุณหภูมิความขัดแย้งในระยะสั้น แต่ยังเป็นเกราะป้องกันไม่ให้ประเด็นชายแดนถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือในเกมอำนาจ ซึ่งจะช่วยให้ไทยสามารถรักษาอำนาจต่อรองและเชื่อมโยงมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงความมั่นคงไซเบอร์ให้เป็นเอกภาพเดียวกันได้ แนวทางดังกล่าวจึงถือเป็นกลยุทธ์สำคัญในการยับยั้งวงจรความขัดแย้งแบบลูกโซ่ พร้อมทั้งปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติให้ดำเนินไปอย่างสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมั่นคง

สรุป

จากการพิจารณาสถานการณ์ความขัดแย้งชายแดนไทย-กัมพูชาตามกรอบการวิเคราะห์ในบทความนี้ สามารถเห็นภาพรวมของผลกระทบที่ครอบคลุมในหลายมิติอย่างชัดเจน โดยมิติด้านการเมืองสะท้อนลักษณะการใช้อำนาจรัฐภายในกัมพูชาเพื่อจัดการความชอบธรรมของผู้นำผ่านการควบคุมฝ่ายเห็นต่างและการเน้นย้ำประเด็นอธิปไตย ซึ่งส่งผลต่อท่าทีและพฤติกรรมด้านความมั่นคงตามแนวชายแดน ในมิติด้านการทหาร ความตึงเครียดดังกล่าวแสดงออกผ่านการเพิ่มความพร้อมรบ การเผชิญหน้าในพื้นที่ และการดำรงอยู่ของความเสี่ยงด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง ขณะที่มิติด้านเศรษฐกิจปรากฏผลกระทบจากการหยุดชะงักของการค้าชายแดน ต้นทุนโลจิสติกส์ที่เพิ่มขึ้น และความไม่แน่นอนในระบบห่วงโซ่อุปทาน ส่วนมิติด้านสังคมและจิตวิทยาชี้ให้เห็นภาวะที่ประชาชนในพื้นที่ต้องแบกรับ ทั้งในรูปของความหวาดกลัว ความเครียด และการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างชุมชน นอกจากนี้ มิติด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม ยังสะท้อนความเปราะบางของโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและการใช้พื้นที่ไซเบอร์เป็นช่องทางกดดันข้ามพรมแดน เมื่อมองในภาพรวม มิติด้านการเมืองยังคงเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมากที่สุด เนื่องจากเป็นตัวแปรสำคัญที่กำหนดท่าทีและระดับความแข็งกร้าวของฝ่ายกัมพูชา และเป็นแรงผลักดันที่ทำให้แรงกดดันในด้านอื่นทวีความรุนแรงตามมา ด้วยเหตุนี้ การดำเนินนโยบายของไทยจึงควรมุ่งเน้นการจัดการสถานการณ์ผ่านเครื่องมือทางการเมืองและการทูตเป็นหลัก ควบคู่กับการรักษาสมดุลด้านความมั่นคงในมิติอื่น เพื่อจำกัดความเสี่ยงจากการเผชิญหน้าที่น่าจะลุกลาม และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติและเสถียรภาพของรัฐในระยะยาวอย่างรอบคอบและยั่งยืน

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์จาก นาวาอากาศโทหญิง อังคณา จรรย์ยา อาจารย์ประจำสัมมนาที่ ๑๐ และอาจารย์ผู้แนะนำประจำรายวิชา ผู้ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางเชิงวิชาการ ตลอดจนตรวจทานและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเนื้อหาอย่างรอบคอบและเป็นระบบ อันส่งผลให้เอกสารฉบับนี้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และสอดคล้องตามหลักวิชาการ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ พร้อมกันนี้ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ทายาทนักเรียน โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง รุ่นที่ ๑๕๐ ซึ่งองค์ความรู้ด้านการทหาร ความมั่นคง และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องจากการบรรยายและการแลกเปลี่ยนเชิงวิชาการ ได้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เขียนสามารถนำมาบูรณาการ วิเคราะห์ และประยุกต์ใช้ในการจัดทำเอกสารฉบับนี้ได้ อย่างมีคุณค่า

ขอขอบคุณเพื่อนนายทหารนักเรียน หลักสูตรนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง รุ่นที่ ๑๕๐ สัมมนาที่ ๑๐ ทุกท่าน ที่ได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สนับสนุนข้อมูล และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน ความร่วมมือ ความเสียสละ และมีมิตรภาพของเพื่อนร่วมสัมมนานับเป็นพลังสำคัญที่ช่วยให้การจัดทำเอกสารฉบับนี้เป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้เขียนขอแสดงความเคารพและสำนึกในพระคุณอย่างยิ่งต่อ ทหารกล้าไทยทุกนายที่ปฏิบัติหน้าที่พิทักษ์รักษาอธิปไตยและความมั่นคงของชาติ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ความเสียสละ ความกล้าหาญ และการอุทิศตนในการปฏิบัติภารกิจภายใต้ความยากลำบากและความเสี่ยง ได้เป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่ผลักดันให้ผู้เขียนมุ่งมั่นจัดทำเอกสารฉบับนี้ด้วยความตั้งใจและความรับผิดชอบสูงสุด ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องศึกษา ค้นคว้า และเป็นส่วนหนึ่งในการธำรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิและคุณค่าของผู้ปฏิบัติงานเพื่อชาติอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- กรมประชาสัมพันธ์. (๒๕๖๙). *ชี้แจงกรณีรายงานข่าวของสื่อมวลชนต่างประเทศ :Clarification Regarding a Recent Foreign Media Report* [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๓ มกราคม ๒๕๖๙, จาก <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/33/iid/461491>
- คมชัดลึก. (๒๕๖๘). *ทร.เข้าเคลียร์พื้นที่บ้านสามหลัง เปิดลิสต์หลักฐาน "คลังเก็บทุ่นระเบิด-เอกสาร" ชี้ชัด เขมรละเมิดอนุสัญญาออตตาวา* [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://www.komchadluek.net/news/general-news/611299>
- ฐานเศรษฐกิจ. (๒๕๖๘). *ติงเครียด! ฝึก"ปฏิญญาไทย-กัมพูชา"ยกระดับมาตรการทหาร* [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://www.thansettakij.com/politics/643834>
- The Standard Team. (๒๕๖๘). *ย้อนเหตุการณ์ความขัดแย้ง ชายแดนไทย – กัมพูชา จากปี ๒๕๕๕ ถึง ๒๕๖๘* [บทความออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://thestandard.co/thai-cambodia-border-conflict-2011-2025/>
- ท็อปนิวส์. (๒๕๖๘). *เขมรเอาใหญ่! โปสเตอร์คลิปขบวนรถยานเกราะ BMP-1 ใกล้เคียงแนวหน้าชายแดนไทย-กัมพูชา ตอกย้ำไม่มีแล้วสันติภาพ* [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://www.topnews.co.th/news/1392735>
- ท็อปนิวส์. (๒๕๖๘). *"ทูตไทยประจำ UN" แฉลงประจานพฤติกรรม "กัมพูชา" รุกล้ำอธิปไตย ละเมิดสนธิสัญญาฯ วางทุ่นระเบิดทำร้าย 2 ทหารชาชาติ ข้ำรวาวุธยิงใส่ก่อน ทำ ปชช.ผู้บริสุทธิ์ เจ็บตาย* [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://www.topnews.co.th/news/1262856>
- ไทยโพสต์. (๒๕๖๘). *รุกฆาต! ถล่มปอยเปต ไทยเปิดฉากโจมตีฐานที่มั่นทหารกัมพูชา ช่องสุ่มกำลังพล-อาวุธ* [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://www.thaipost.net/x-cite-news/917506/>
- ไทยโพสต์. (๒๕๖๘). *กองทัพภาค 2 รายงานสถานการณ์ 'เนิน 350' ไทยระดมยิงหนัก ทหารเขมรอ่อนล้ำ อาจต้านไม่ไหว* [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://www.thaipost.net/x-cite-news/917570/>

- ธนชาติ นุ่มนนท์. (๒๕๖๘). เมื่อ ‘ชายแดนไทย-กัมพูชา’ เป็นสนามรบไซเบอร์ AI กับสงครามข้อมูลยุคใหม่ [บทความออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/tech/gadget/1192534>
- ผู้จัดการออนไลน์. (๒๕๖๘). โค้งสุดท้ายบีบเข้ม ลุ่ยรบจบ ก่อนโหมดเจรจา !? [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://mgronline.com/politics/detail/9680000120769>
- ผู้จัดการออนไลน์. (๒๕๖๘). ทภ.2 สรุปแนวรบชายแดนไทย-กัมพูชา ปะทะหนักตาควาย-ช่องอานม้า ไทย รุกคุมพื้นที่สำคัญ ลดศักยภาพ BM-21 ยันไทยคุมเกมรบ ขวัญกำลังพลยังดี [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9680000120869>
- อมรเดช ชูสุวรรณ. โพสต์ทูเดย์. (๒๕๖๘). สงครามไฮบริดไทย-กัมพูชา: เปิดยุทธศาสตร์รับมือใหม่ทั้งระบบ [บทความออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๘, จาก <https://www.posttoday.com/blogs/columnist/post-analysis/733643>
- ทีเอ็นเอ็น. (๒๕๖๙). จิตอาสาพระราชทาน ภาค 2 เดินหน้าช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบชายแดนไทย-กัมพูชา [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๓ มกราคม ๒๕๖๙, จาก <https://www.tnnthailand.com/social/221612>
- ไทยพีบีเอส. (๒๕๖๘). ลำดับเหตุการณ์นำมาสู่การปะทะระหว่าง "ไทย-กัมพูชา" [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/354596>
- ไทยโพสต์. (๒๕๖๘). ส.อ.ท. ชี้สถานการณ์ ‘ไทย-กัมพูชา’ กระทบการค้าลดลงเกือบ 100% เผยยังต้องรอดูท่าทีสหรัฐ กรณีเจรจการค้า [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://www.thaipost.net/economy-news/912590/>
- มติชน. (๒๕๖๘). กัมพูชาลั่น ความจริงจะปรากฏ หลังอ้างทหารไทยข่มขืนแรงงานเขมร [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘, จาก https://www.matichon.co.th/foreign/news_5463915
- โรงพยาบาลกรุงเทพ จันทบุรี. (๒๕๖๘). โรคเครียดหลังเหตุการณ์สะเทือนใจ (PTSD) [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๓ มกราคม ๒๕๖๙, จาก <https://www.bangkokhospital.com/th/chanthaburi/content/article-401-bch>

- เวิร์ลด์แบงก์กรุ๊ป. (๒๕๖๘). *แผนที่นำทางโครงสร้างพื้นฐานข้อมูลดิจิทัลของประเทศไทย* [บทความออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://www.worldbank.org/th/country/thailand/publication/thailand-digital-data-infrastructure-roadmap>
- ศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชน. (๒๕๖๘). *ศูนย์แถลงข่าวร่วมสถานการณ์ชายแดนไทย – กัมพูชา รายงานความคืบหน้าสถานการณ์ภาพรวม วันที่ ๙ ธ.ค.๖๘* [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://gcc.go.th/2025/12/10/ศูนย์แถลงข่าวร่วมสถานการณ์/>
- สมันยวี. (๒๕๖๘). *‘Scambodia’ รัฐอาชญากรรม – ภัยใกล้ตัวไทย* [ข่าวออนไลน์]. สำนักข่าวบางกอกทูเดย์, สืบค้นเมื่อ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๘, จาก <https://bangkok-today.com/scambodia-รัฐอาชญากรรม-ภัยใกล้/>
- สำนักงานเลขาธิการกรม กรมประชาสัมพันธ์. (๒๕๖๘). *นายกฯ สั่งระงับปฏิญญาสันติภาพไทย-กัมพูชา โดยไม่มีกำหนด เพิ่มมาตรการทางทหาร ทักท้วงทางการทูต และดูแลความปลอดภัยประชาชน* [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๘, จาก <https://secretary.prd.go.th/th/content/category/detail/id/9/iid/441425>
- อัมรินทร์. (๒๕๖๘). *พบฝูง “ภูผี” ทหารเขมรวางกำลังตลอดแนวเทือกเขา เคลื่อนรถถังประชิดชายแดน* [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๘, จาก <https://www.amarintv.com/news/social/530378>
- เอชโฟกัส. (๒๕๖๘). *สช.ประเมินสุขภาพจิตพบบุคลากร เจ้าหน้าที่ชายแดนไทยกัมพูชา 5-7% เครียดกังวล ห่วงครอบครัว* [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๘ จาก <https://www.hfocus.org/content/2025/12/36403>
- เอ็มคอตนิวส์. (๒๕๖๘). *กองทัพบกย้าใช้กลไกทวิภาคีแก้ปัญหาชายแดนไทย-กัมพูชาอย่างสันติ* [ข่าวออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๘, จาก <https://news1005.mcot.net/news1005/th/news/list/126593>

- ASEAN +3 Macroeconomic Research Office. (2025). *Assessment of the Impact of Cambodia-Thailand Border Conflicts on Cambodia's Economy* [Accessed: November 17, 2025]. Retrieved from https://amro-asia.org/wp-content/uploads/2025/11/Analytical-Note-Assessment-of-the-Impact-of-Cambodia-Thailand-Border-Conflicts-on-Cambodias-Economy_final_nov-17.pdf
- Nuh AY. (2025). *Prevalence of Depression, Anxiety, and Post-Traumatic Stress Disorder and Their Associated Factors Among Internally Displaced Persons in Burao, Somaliland: Community-Based Cross-Sectional Study*. Dove Press. [Accessed: } November 18, 2025]. Retrieved from <https://www.dovepress.com/prevalence-of-depression-anxiety-and-post-traumatic-stress-disorder-an-peer-reviewed-fulltext-article-NDT>
- Drury, Flora. (2025). *Thailand suspends Cambodia 'peace deal'*. British Broadcasting Corporation. [Accessed: December 16, 2025]. Retrieved from <https://www.bbc.com/news/articles/c0l722nd283o>
- Freedom House. (2025). *Freedom in the World 2025: Cambodia* [Accessed: January 2, 2026]. Retrieved from <https://freedomhouse.org/country/cambodia/freedom-world/2025>
- Fresh News. (2025). *Cambodian Police Raids Site Supplying Tech and Communication Equipment for Online Scammers border* [Accessed: October 29, 2025]. Retrieved from <https://en.freshnewsasia.com/index.php/en/llocalnew/64946-2025-10-31-15-39-11.html>
- Human Rights Watch. (2025). *Cambodia: Border Conflict Critics Arrested* [Accessed: December 16, 2025]. Retrieved from <https://www.hrw.org/news/2025/11/05/cambodia-border-conflict-critics-arrested>
- Human Rights Watch. (2025) *World Report 2025: Cambodia* [Accessed: January 2, 2026]. Retrieved from <https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/cambodia>

- Lamb, Kate. (2025). *'Wailing ghosts through loudspeakers': Cambodia accuses Thailand of psychological warfare along border*. *The Guardian* [Accessed: October 29, 2025]. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2025/oct/17/cambodia-accuses-thailand-psychological-warfare-border>
- News Agencies. (2025). *Cambodia evacuates hundreds from disputed Thai border as tensions reignite*. Aljazeera. [Accessed: November 14, 2025]. Retrieved from <https://www.aljazeera.com/news/2025/11/13/cambodia-evacuates-hundreds-from-disputed-thai-border-as-tensions-reignite>
- Reuters. (2026). *Thailand frees 18 Cambodian soldiers under new ceasefire deal* [Accessed: January 3, 2026]. Retrieved from <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/thailand-frees-18-cambodian-soldiers-ceasefire-holds-2025-12-31/>
- Stanway, David. (2025). *Cambodia passes law to revoke citizenship of people convicted of treason*. *Reuters*. [Accessed: December 16, 2025]. Retrieved from <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/cambodia-passes-law-revoke-citizenship-people-convicted-treason-2025-08-25/>
- The Government Public Relations Department. (2025). *Thailand Submits Follow-Up Communication to UN on Cambodia's Use of Landmines* [Accessed: November 25, 2025]. Retrieved from <https://thailand.prd.go.th/en/content/category/detail/id/3243/iid/418399>
- The Nation. (2025). *Cambodian PM talks border peace with Trump, reaffirming commitment to lasting resolution* [Accessed: November 15, 2025]. Retrieved from <https://www.nationthailand.com/news/world/40058277>
- The Nation. (2025). *NSC approves suspension of Thai-Cambodian agreement, authorises military action* [Accessed: November 15, 2025]. Retrieved from <https://www.nationthailand.com/news/general/40058066>

The Nation. (2025). *Thai Army addresses border conflict with Cambodia, reaffirms commitment to sovereignty and international law* [Accessed: November 15, 2025]. Retrieved from <https://www.nationthailand.com/news/world/40053439>

Wiriyapong, Nareerat and Arunmas, Phusadee. (2025). *Economic warning as Thai and Cambodian troops clash*. *Bangkok Post*. [Accessed: November 14, 2025]. Retrieved from <https://www.bangkokpost.com/business/general/3136941/economic-warning-as-thai-and-cambodian-troops-clash>

Wongcha-um, Panu. (2025). *Thailand-Cambodia ceasefire holds, but Bangkok says breaches delayed release of prisoners*. Reuters. [Accessed: January 3, 2026]. Retrieved from <https://www.reuters.com/world/china/thailand-cambodia-ceasefire-holds-72-hours-no-word-prisoner-release-2025-12-30/>

Wongcha-um, Panu. (2025). *Thailand and Cambodia halt fierce border conflict with second ceasefire*. Reuters. [Accessed: January 3, 2026]. Retrieved from <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/thailand-cambodia-sign-ceasefire-agreement-cambodian-defence-ministry-says-2025-12-27>

รายชื่อผู้เขียน

๑. ร.อ.หญิง ศุภางค์ เต็มศักดิ์เจริญ	หมายเลข ๑๐๐๑
๒. ร.อ.พีรวัช โพธิ์แก้ว	หมายเลข ๑๐๐๑
๓. ร.อ.โมฮัมหมัด ฟาฮิส มูฮิสซุดดิน	หมายเลข ๑๐๐๓ (นทน.มิตรประเทศ)
๔. ร.อ.ภาคภูมิ โจรนศิริพงษ์	หมายเลข ๑๐๐๔
๕. ร.อ.หญิง นาภัส แจ่มถาวร	หมายเลข ๑๐๐๕
๖. ร.อ.หญิง กนกนันท์ ฐปะเตมีย์	หมายเลข ๑๐๐๖
๗. ร.อ.บุญส่ง วงษ์พันธ์	หมายเลข ๑๐๐๗
๘. ร.อ.อภิชาติ วัฒนา	หมายเลข ๑๐๐๘
๙. ร.อ.ฉนวนนท์ พิลาชัย	หมายเลข ๑๐๐๙
๑๐. ร.อ.ธีรพร เกษตรสิน	หมายเลข ๑๐๑๐
๑๑. ร.อ.มนตรี ชุนหสุวรรณ	หมายเลข ๑๐๑๑
๑๒. ร.อ.ศราวุธ สายตา	หมายเลข ๑๐๑๒